

ԲԻԿԵՐՈՆԵՅԱՆ ՄԱՅՐԱՊԵՏՈՒՆԵՐ

ՄԱՅՐԱՊԵՏՈՒՆԵՐԻ
ԿԱՌԱՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ
ԼՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

«Ընտանիք, հասարակություն և եկեղեցի. Ժամանակակից մարտահրավերներ» գիտաժողովը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում

ղափարի վրա, պարզաբանեց ներկա ժամանակների մարտահրավերների ու խնդիրների հանդեպ Պապի եկեղեցու դիրքորոշումը՝ հիմնված բացառապես Ս. Գրքի, ծիսական ավանդության, կանոնական դրույթների և հովվական խնամքի բազմաթիվ փորձառության վրա:

Այնուհետև ժողովականներին

կալի երեսություններին:

Չայ եկեղեցին մշտապես բարձր է գնահատել ընտանիքի ամբողջականությունը, սրբությունը և անքնված բացառապես Ս. Գրքի, ծիսական ավանդության, կանոնական դրույթի կյանքում՝ դիտելով որպես հոգեւոր և բարոյական արժեքների պահպանման հիմնասյուն և անփոխարինելի հաստատություն՝ հանրային առողջ գիտակցության ձևավորման ու զարգացման համար: Ընտանիքի այսպիսի հասկացողության հիմքը սուրբ Ընտանիքն է, որը հիմնված է սիրո, բարության, ազատության, խնամքի, գթասրտության, հարգանքի անփոխարինելի արժեքների վրա:

Մեր օրերում, արագընթաց փոփոխությունների, նաեւ արժեքների անտեսման պայմաններում, ընտանիքի ավանդական ընկալմանը հակադրվում են ծնունդ առնող գաղափարախոսական և հասարակական տարաբնույթ հոսանքները, կենսատեխնոլոգիական միջոցների առաջադրած մարտահրավերները, որոնք թափանցում են մարդու կյանքի նկիրակյալ ոլորտ՝ հաստիքային որոշումության հարցերում: Երեւելի է աներեսային զանազան հարձակումների, ցավի, անմասն լի մնալու և ինչ միայն նաեւ հայ ընտանիքը: Այս առումով մտահոգիչ են ամուսնալուծությունների, հղիության՝ ոչ քիչ դեպքերում սեռով պայմանավորված արհեստական ընդհատումների, ծնելիության նվազումը, կանխատեսվող ժողովրդագրական անցանկալի փոփոխությունները, որոնք մասնավորապես պետք է ըննարկվեն այս համաժողովում:

Այսօր անհրաժեշտ է դարձել քույր մակարդակներում և հարթակ-

ներում, նմանատիպ համաժողովներով, եկեղեցական քարոզչությամբ, մեծ է փոքր քննարկումներով, ընտանիքի աջակցության ծրագրերով, հանրային կյանքի իրագրական հնարավոր եղանակներով, պետական-օրենսդրական նախաձեռնություններով, նպաստել ընտանիքի առողջությանը, բարձրացնել հան-

թյան, մայրության և մանկության հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ տիար Արա Բաբոյանը, ով մասնավոր կերպով ընդգծեց եկեղեցու կարևոր դերակատարությունը խնդիր ամբողջական կարգավորման հարցում՝ նշելով, որ կան ոլորտներ ու խնդիրներ, որտեղ եկեղեցու մոտեցումն ավելի մեծ ուժ է ազդեցություն կունենա, քան որեւէ այլ՝ անգամ օրենսդրական նախաձեռնություն:

Համաժողովի գումարումը Մայր Աթոռում ողջունեցին նաեւ ՀՀ առողջապահության փոխնախարար Սերգեյ Խաչատրյանը, «Կորուզ վիժմը» կազմակերպության հայաստանյան

նադրամի և ՄԱԲՀ (UNFPA) հայաստանյան գրասենյակին: Գիտաժողովին մասնակցում էին եկեղեցականներ, գիտնականներ, պետական համապատասխան ոլորտների ու հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Ժողովը բացվեց եկեղեցական հայեցակարգային հարցերի գրասենյակի տնօրեն Բագրատ Եպս Գալստյանի խոսքով: Ողջունելով գիտաժողովի մասնակիցներին՝ սրբազան հայոց անդրադարձավ վերադարձողական առողջության ու իրավունքի ոլորտում գիտաժողովի անհրաժեշտությանը՝ հիմնական շեշտը դնելով ընտանիքի գա-

հայրապետական իր օրինությունն ու գնահատանքը փոխանցեց Նորին Սրբություն Գաբրիել Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը. «Հայրապետական սիրով ողջունում է Մեր օրենսդրությունն ենք բերում «Ընտանիք, հասարակություն և եկեղեցի» համաժողովի մասնակիցներին: Գնահատանքով ենք անդրադառնում, որ ժողովը նպատակ ունի ես մեկ անգամ կարեւորությամբ անդրադարձ կատարելու և վեր հանելու ընտանիքի դերն ու նշանակությունը հասարակական մեր կյանքում, ինչպես նաեւ՝ որոշակի շեշտադրումներ կատարելու այսօր ընտանեկան կյանքում առկա անցան-

րային գիտակցությունը»:

Մեկ անգամ ես կարեւորելով համաժողովի նախաձեռնությունը՝ Նորին Սրբությունն իր գնահատանքը հայտնեց համաժողովի կազմակերպիչներին, աջակցիկ կազմակերպություններին, ցեղացողներին ու մասնակիցներին: Ամենայն Հայոց Հայրապետը նաեւ հույս հայտնեց, որ նման քննարկումները կնպաստեն ընտանիքների ամրազրմանը և բարոյական արժեքների ամրակայմանը հասարակական կյանքում:

Գիտաժողովի բացման արարողությանը ողջույնի խոսքով հանդես եկավ նաեւ ՀՀ ԱԺ առողջապահու-

գրասենյակի տնօրեն Ժիրայր Եղիյանը և ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամի գործադիր ներկայացուցիչ Գաբրիլ Հայրապետյանը:

Գիտաժողովում արժանի վեց երկու հիմնական կյուր՝ «Ժողովրդագրական իրավիճակը Հայաստանում և նրա վրա ազդող գործոնները» և «Ժամանակակից հայ ընտանիքի առողջ կայացման և աջակցման խնդիրները», որոնցում հիմնական շեշտադրում կատարվեց հղիության արհեստական ընդհատման և հատկապես՝ սեռով պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատման երեսույթի վրա:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ձեռնամբ օծվեց Բերդի նորակառույց եկեղեցին

Սեպտեմբերի 14-ին՝ հաշվառված տոնին, Ս. Օ. Ս. Գաբրիել Բ Մայրապետ Պատրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս մեկնեց Տավուշի թեմ, ուր հանդիսատեսեց Բերդ քաղաքի նորակառույց Ս. Յովհաննես եկեղեցու օծման արարողությունը: Տարածաշրջանի բնակչության համար այս պատմական ամիսով Բերդ քաղաք էր ժամանել նաեւ ՀՀ նախագահ Ներսիս Սարգսյանը:

Ս. Յովհաննես եկեղեցին, որի հիմնարկները կառուարվել էր 2012 թ. մայիսի 20-ին, կառուցվել է բարեխղճությամբ լուսաւորելի պրն Տոն Սթովկենի (Ֆրեդկո, ԱՄՆ): Եկեղեցու ճարտարապետն է Արտակ Դուրյանը, շինարարությունն իրական-

նացրել է «Այգեծոր» ընկերությունը: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին և ՀՀ նախագահին թաղաքի մատուցելու հիմնավորեցին Տավուշի թեմի առաջնորդ Եզնիկ արք. Պետրոսյանը, Տավուշի մարզպետ Յովիկ Արովյանը, Բերդի քաղաքապետ Հարություն Մանուկյանը, Բերդի տարածաշրջանի հոգեւոր հովիվ Արամ քնն. Միրզայանը, մարզային և քաղաքային իշխանությունների ներկայացուցիչներ:

Նորակառույց եկեղեցու առջեւ Ամենայն Հայոց Հայրապետին և ՀՀ նախագահին մեծ խանդավառությամբ և պատվով ողջունեց Բերդի բնակիչների բազմությունը: Աղ ու հացի ավանդական արարու-

ղությունից հետո եկեղեցու զանգերի ավանդաբեր ղողապետների ներքո Նորին Սրբություն և ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանը հանդիսավոր թափփորով առաջնորդեցին եկեղեցի, ուր սկսվեց շեղակառույց եկեղեցու օծման կարգը:

Արարողության ընթացքում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կատարեց եկեղեցու Ս. Մեղանի օծումը, իսկ Տավուշի թեմի առաջնորդ Եզնիկ արք. Պետրոսյանը, Նաթան արք. Յովհաննեսյանը, Մայր Աթոռի եկեղեցական հայեցակարգային հարցերի գրասենյակի տնօրեն Բագրատ եպս Գալստյանը, Ավետիսյանի և Նոր Զեւանդիայի հայոց թեմի առաջնորդ, Յովհաննես

տանի և Մայրապետի Արեւելի հայրապետական պատվիրակ Հայրապետ եպս Նաչարյան և Սայր Աթոռի լուսարարապետ Յովհաննես Գալստյանի օծեցին եկեղեցու

16 պուները: Այնուհետեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնությանը նորակառույց եկեղեցին կոչեց Ս. Յովհաննես առաքյալի անունով:

Շարունակություն՝ էջ 2

Սկիզբը՝ էջ 1

[illegible]

**Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ձեռամբ օծվեց
Բերդի նորակառույց եկեղեցին**

նում, մարդիկ ամենուր ուրախությամբ երկրպագում էին փրկարկան խաչին, փորձում էին մոտենալ, որ տեսնեն, բայց բախկն որ բազմությունն անափ ծովի եր նման, խաչափայտը տանողները ժամանակ առ ժամանակ այն վեր էին բարձրացնում, որպեսզի հեռվում գտնվողները տեսնեն, միխթաքվեն ու երկրպագեն խաչափայտին:

Այսօր մենք մեր հոգիներում ենք

մաններին, նաեւ՝ բարեբեր Տավուշ աշխարհին եւ օրինի խաղաղ կյանքը Տավուշի մեր զավակների:

[illegible]

դուելի լինեն մեր Տիրոջ կողմից, եւ ուխտս ի կատար, որ միշտ խաղաղ բարօր ու երջանիկ լինի ձեր կյանքը՝ խնդրալույսն ու ուրախալույսը թե՛ ասածն ձեր հոգիներում, եւ միշտ ծախս լինի ձեր ձեր զավակակա շուրթերին: Ձեր աղոթքներում հիմն չեք նաեւ եկեղեցու հանգուցյալ բարերարին՝ երկրային կյանքից ասածանախ հեռացած ամերիկահայ Ջոն Սթիվենսին, որպէսզի նրա հոգի

լով, որ հավաքավոր ժողովրդի կողմից նրանց ծառայությունը ասի-
մասներեն տարաձեռնորեն մեծա-
պես գնահատված է: «Ուրիշս ե՛ն
տեսել, որ որպես քաջ հովիվ, ա-
ռանց տրտուռի եւ առանց վերա-
պահույթի, նախանշանխորդ կեր-
պով ամենորոգ ձեռն հովվական ա-
ռաքություն ես իրականացնում/

մշտապես ներկա լինելով մեր ժո-
ղովրդի կյանքում թե՛ ուրիշխոյալս
եւ թե՛ տիրույթս թե՛ լարված հա-
կամարտության եւ թե՛ հարաբեր-
ւած խաղաղության պայմանե-
րովս», ընդգծեց Հայրապետի՝ արդ-

«Այսօր մեր երկրի այս գողտրիկ աշխարհում՝ Բերդ քաղաքի նորակառույց Ս. Յովհաննես եկեղեցում, հավաքվել ենք տոնախմբելու հազվերացք եւ տոնի սքանչելի խորհրդով կատարելու եկեղեցու օծումը:

Խաչվերացը 7-րդ դարից ի վեր
սեպտեմբերյան այս օրերին մեծ
շուքով նշում է քրիստոնեական ողջ
աշխարհը: Տոնի անվանումը

պանծացում Տիրոջ խաչը, քանզի մեր Տերը մարդկանց փրկության համար հանձն առավ խաչ բարձրակալ եւ խաչի վրա հեղձավ առյաժմ փրկեց մեզ դատապարտության անեծծից եւ պարգևեց հավիտենական կյանքը: «Արդարեւ, Նրա աստվածային զորությունը մեզ շնորհեց ամեն ինչ, որ վերաբերեց և՛ կյանքին եւ աստվածապաշտու-

«խալեղեաց», նշանակում է խալեղ վեր քարծրագրեց: Շուրջ 1400 տարեկան իր առաջ ասարկալ-բյուզանդական մեծ պատերազմում երոստաղեղեց գերեզմարդեց վեր Տիրոջ խաչափայլոց: Տարիներ անց Յեղակայսեր գլխավորությունը բյուզանդական զորքը, որի կազմում մարտնչում էր նաև հայկական զորաժույցը, հաղթանակեց ե վերադարձեց խաչափայլոց: Վերադարձել ճանապարհի անցավ նաև Հայաստանով, քանի որ խաչափայտը նսվելով տարբեց Կոստանդնուպոլիսի ե այլեղեղի» երուսաղեմ: Դեռ քա երուսաղեմ դարձի որդ ճանապարհիսն, հնչանե ե Հայաստան:

թյանը՝ նախադեմով մեզ Նրա, ով կանգնեց մեզ դի փոքրիկ ու առաքիլությունը (Բ Պետր. Ա 3)- նա տարաբուն ու Պետրոս առաքյալը: Նաե՛ 7-րդ դարի Ջայոց յաթորիկուն Սահակ Ձորափորդեցիի հալկերափ շարականուն օրիսաբանուն ո՛ւ՝ աւե- լով: «Սուրբ խաչիդ գորութիւնը, Երիտօսոյ, որ կանգնեցիդ աշխարհի փոկութեան համար, թող պահապան մեզ աւեի փոկութիւնը»:- Նա աղօրթով ու մաղաթանք Մեկը, սիրելիէ՛ն, ձեր աղօթականութեամբ պայտ օծեցիք նորապետար պայմե- ղեցի, որ խաչի պահապան բեւերի ներդր պաշտպան կանգնի ուր բազմապարտ հայրենիքի սահ- լունը:

հայրենիքում: Մշտապես: Գլխավոր
կանխ, զինվորի ստեղծության արդար
քննարկում էր ի մեր Շայնեյթերի
թափված արյամբ Է շարահավաճ
այս նվիրական հոռո, որպես
սուրբ ու նվիրական է: Այսօր Մեկ
եկեղ էմբ այստեղ մեր օրհնության
ու գահաժողովքը բերելու ձեղ, որ
ձեղ արդյունքայմ ու բաշխողայմ ա-
նաթիղ էմբ պահում մեր հայրենիք
սահմանները, ու խաղաղ՝ հայ,
կարեւոր Շայնեյթերի: Եկեղ էմբ
նորած այս եկեղեցու կանա-
րենի ներքո ի խորոց արդի հայ-
ցելու Տիգրոս սուրբ խաչի պահ-
պախտընդ մեր սահմանա-
ները բաղաձայն ու գլոբղի
թիպախ ու արի հայ բնակչու-
թյան ու մեր երկրի սահման-
ներն անսասան պահող քաջա-
ուն հայ զինվորների համար:

Հայրենիքի սահմանների պաշտպանությունը հայապետության խաղի ճակատարի է, նույնա-
ռանգությամբ, դուրս դուրս, սիրելի-
ներքին, չեք եղբարանք՝ հակառակ-
բոլոր դժվարությունների: Այսօր
նորարկներ այս ենեղեցին են
սեղ հաղթական խաչ է խոյա-
նում երկինք՝ Նոր աշխարհակե-
ցույց բերելի ներքա համախմբե-
լու է գրույցները՝ ձեզ՝ Աստուծո
օրհնիկա՝ ձեր եղբարանք չե-
նաքնելու, ձեր իղծերը կյանքի
կոչելու, բարեղեցի են լայնքը
երեստելու համար, որպեսզի ինչ-
պես է փոխվել իրավիճակը
ը, հավասարալոր են օրոգրվող
կանգուն ու անհասկաց մասն
հայրենի սահմանները: Մենք հավա-
տուն ենք, սիրելիներ, որ ենեղեցի-
միշտ լեցուն պիտի լինի հավասար-
ալոր ժողովրդով ու ջերմեղան ա-
ղոթքով է Տավուշ աշխարհի դարա-
կու ակաթերի սրոքքի այս ենեղեցի
պիտի դառնա սիրելի սրբավայր է
նվառատների: Թող բարեղաշատ հա-
յրոցդպա խնդրաքնն ու հայքը

գին հանգչի խաղաղության ու հան-
գստության մեջ եւ միխթարություն
գտնի երկնքում», - ասաց Ամենայն
Յայուց Կաթողիկոսը:

Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց
Հայրապետը նաեւ ողջունեց տրա-
կառույց եկեղեցու օծման հանդի-
սությանը ներկա գտնվող պետա-
կան պաշտոնյաներին՝ գլխավորու-
թյամբ ՀՀ նախագահ տիար Սերժ

Սարգսյանի՝ մաղթելով, որ Տիրուհւոհով հաջողութեամբ պատկնէ ի արդուհւաղրէն ՀՀ հախաղաղի ջաղքըը՝ ի տէր հաղրէյաղ խաղաղութեան, աղաղընթաղի ու բաղրուղաղս:

Նորին Սրբությունն իր գևահա-
տանը հայտնեց Տավուշի թեմի
բարեջան առաջնորդ Եզկիկ արք.
Պետրոսյանին եւ թեմի ողջ հոգեւոր
դասին՝ գոհունակությամբ ընդգծե-

թելով, որ Տերը հանապազ աջակից էլ հովանավոր լինի նրանց եւ օրհնի նրանց նվիրյալ ջանքերը՝ հանուն Եկեղեցու առաքելության արդյունավորման:

Վեհափառ Հայրապետը նաեւ
իր օրհնությունը բերեց եկեղեցու
շինարարին, ճարտարապետին եւ
բոլոր այն անձանց, ովքեր իրենց
գորակնությունն են բերել եկեղեցա-
շինության աստվածաճաճող այս
ծրագրի իրականացմանը:

Ս. Հովհաննեսն եկեղեցու ծծման հիշարժան օրվա եւ հաշվեդասի խոսի տոկի կապակցութեամբ Լորիի Սրբոթորոնը նուրազանայոց եկեղեցուն Լիկիթե Տիորը խաշեղութեան սրբապատկեր՝ մարդանցով, որ բերցոցիկեղ անմար պապին հրեցեց հոգիներս Լորիի խաշեղութեան ու փառաբանութեանը՝ մշտանայոց Լորիցով ու զուրանայով Փոլից Ֆիսուս Զորիստոսի կենարար խաշի հաղթանակ գործութեամբ:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կատարեց հրապարակական այլուհասարակացումներ՝ առ Ազգային խորհրդի ներկայացուցիչներին։

Արարողությունից հետո եկեղեցու մուտքի մոտ երեսուն զինվոր, ի նշան խաղաղության, դեպի երկինք բաց թողեց աղապսներ:

Այնուհետև նորած եկեղեցում առաջին անգամ մատուցվեց սուրբ եւ անմահ Պատարագ: Պատարագին էր Տաճատ ավագ քահանա Ղափիյանը:

ԳԵԼՈՐԳՅԱՆ ԻՈՂԵԼՈՐ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

2014-2015 թթ. ուսումնական տարվա բացման հանդիսությունը

Սեպտեմբերի 15-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Գերոզյան հոգեւոր ճեմարանի հանդիսությունների դպիկհում, նահապագահությանը Ս. Ս. Օ. Տ. Տ. Գաբրիել Ա Շայրագույն Դաորիարքը եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, տեղի ունեցւոյ ճեմարանի 2014-2015 թթ. նոր ուսումնական տարւոյ բացման հանդիսամոմ արարողութեում:

Հանդիսությանը ներկա էին Մայրո Աթոռի միաբանները, Մայրո Աթոռի հոգեւոր-կրթական հաստատությունների տեսչական ու դասախոսական կազմի եւ Գեւորգյան

հոգեւոր ճեմարանի սաները:

Տեղումական արդյթցից, 33 ե Գե-
տրդյան հոգեւոր ճեմարանի օրհեւր-
գեթից հեւոր, 2014-2015 թթ. Ուր ու-
սումնական տարվան ընդառաջ, ող-
ջույկն եւ բարիգալտւոյան խոսք ա-
պա Մարյ Գեորգի հոգեւոր-կթոթական
հաստատոթյունների վերաբետույթ,
Գետրդյան ճեմարանի տետույ Գե-
տրդ Կոթ Մարյուրան. «Ճեմարանը»
իթրեւ կթոթական հաստատոթյուն,
ունի աճաթորյթներ, որ հալիվորեմա-
պետ աշաթըր եւ: Կյս իմաաաաաաաա
աաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
աաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա

[illegible]

անցածի կրկնությունը չէ, սակայն անցած համեմատական վերահաստատումն է: Այս տարի, սակայն, հեղուկացի ենթարկելի համար յուրաքանչյուր լի լինելու նաեւ այն հիմնարկներով, որ լրանում է հաստատության հիմնարկում 140-ամյակին: Այս տարի, հետեւաբար, ոչ միայն լինել ենթարկում առիթը պիտի լինի ենթարկելի առաջնությունը համար, այլեւ նոր սերնդին հիմնարկությունը կը ստեղծէ ընտելի լինելու այն ինքնուրույն թայն կրկնելը, որով երկրորդ լինելու այն հաստատության փառքը էջերը: Միջազգայն անդադրաբանական ներդրողության ընկերությունների ղեկավարները տեղեկացվելով, որ Երկրային հիմնարկը ընկերություն է 30 տարեկան:

սանդո, Վազգենյան ուղարկոնց՝ 15, Հափիթի Պրաբեսկյան ցնծապախ՝ 22, իսկ Զահասայից ցարտաօտման լարարուն 15 ուսումնառողոյս իս-մար ուղիւէ 15 մասն: Իտեղիւ ուս-նողոնի հաւաքաքոմման մասին՝ սր-քաքաքն հայտնէն երկրաքեռին, որ Վեհափառ Հայրապետի ուրիւն-թաքմար ցնծաօտման իմունքէ Եսա-րապետայի հետ կապիւրէ Ե քաղ-գաքայի գրաքեռին, որի իմունքայն առաքելոքայն Ե գրաքայի հոգեքր կրթութայն Սարգոքոքութայնմար Հայաս-տանուն Ե Սիւրիոքոքմար՝ Դ գործ ուն-լիւ ինքայն երկրաքն ու անմիջայն կշիւմեքի, կալայն Ե ժամանակա-կաքն տեխնիկական միջոքներք:

Շարունակությունը՝ էջ 3

Սկիզբը՝ էջ 4

Արդյունք ենք ի խորոց սրտի, որ Սբ Դոգու առաջնորդությանը բազմարդյուն լինի ընթացքն այս ժողովի, եւ Բարձրալի Մատնո գորակացությունն ու աջակցությունը ունեցիք լինեն մեզ հավատարմոր մեր ժողովրդին սպասավորության ճանապարհին: Հայցում ենք, որ ամենակալ Տերը խաղաղություն ու առաջնորդ շնորհի համայն հայությանը եւ մեր Մայր Հայրենիքին եւ իր ամենահինամ Սբ Արքով միշտ անսասան ու պայծառ պահի Առաքելական Սբ Սբ Եկեղեցին:

«Շնորհ Տառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղեցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենեւեան. ամեն»:

Հայրապետական օրհնությունը ու պատգամից հետո Երուսաղեմի հայոց Պատրիարք Ամենապատիվ Լորինաս արք. Մանուկյան

Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողով Մայր Աթոռ Սբ Էջմիածնում

գեներական եւ աշխարհական դասերի միասնականության, որով ժողովականներն առ Աստված ապավինությանը պետք է աշխատեն՝ ի մտի ունենալով Հայ Եկեղեցու անսասնությունն ու բարեկարգությունը, հոգեւոր բարգավաճումն ու զորացումը:

Ժողովի բացմանը հետեւեց դիվանի եւ հաշվիչ հանձնախմբի ընտրությունը: Զվեարկության արդյունքում ժողովի ատենապետի պաշտոնն ստանձնեցին Տավուշի թեմի առաջնորդ Եղիշկ արք. Պետրոսյանը եւ դոկտոր Վարուժան Ալթըրաբաբյանը (ԱՄՆ հայոց Ապատիվ Լորինաս թեմ), փոխատենապետ

Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Շարյազույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի եւ ատենապետությանը Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարքության ներկայացուցիչ գերաշնորհ Ս. Արիս արք. Շիրվանյանի եւ Գ. Պոլսի Հայոց Պատրիարքության ընդհանուր փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

Մեծապես կարեւորելով եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովների դերը Հայոց Եկեղեցու կայացվածակերպական կյանքի կանոնակարգման, Հայոց Եկեղեցու եւ հայ հավատացյալների առեւ ծառայած բազում մարտահաշիվներն ու խաղաղության փոխանորդ գերաշնորհ Ս. Արամ արք. Աբեջանի, մասնակցելու Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին:

հասկալու հայրորդներին համար առիթ դառնա միասնության՝ անկախ մեր անձնական հայացքներից ու կարգավիճակից՝ մեր հայացքը հիմնովի հաղթելու Հայրենիքին, այն զորացնելու, նրանով զորակալելու եւ ծաղկեցնելու հայոց կյանքը հիմնովի աշխարհում:

Ուրախությամբ ենք հաստատում, որ տարեցտարի հոգեւոր կյանքի աշխուժություն է սկսվում Հայրենիքում եւ աշխարհասփյուռ մեր համայնքներում, հուսադրող եւ հատկապես նոր սերնդի գործունե մասնակցությունը Եկեղեցական տարբեր կառույցներում: Միևնույն ժամանակ անհավատությամբ եւ մտահոգությամբ ենք արձանագործում առկա մարտահրավերները եւ խնդիրները մասին՝ կարեւորելով հատկապես հայկական ինքնության եւ նկարագրի պահպանությունը,

նի անունից ժողովականներին ողջունեց Պատրիարքության ներկայացուցիչ Արիս արք. Շիրվանյանը: «Հավաքված ենք այստեղ միասնաբար ընկալելու հույժ կարեւոր եկեղեցական եւ ազգային հարցեր, որոնք լուծման կարգու են: Ցանկալի է, որ այդ հարցերին մոտենանք խոր գիտակցությամբ եւ լրջությամբ՝ ի շահ Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու եւ համայն Հայ ժողովրդի»,- ասաց Արիս արք. Շիրվանյանը՝ անդրադառնալով նաեւ Միջին Արեւելքի երկրներում տիրող անհանգիստ իրավիճակին, որը վտանգում է նաեւ հայ քրիստոնյաների ներկայությունը Միջին Արեւելքի այդ երկրներում:

տեր ընտրվեցին Հայոց ձորի թեմի առաջնորդ Աբրահամ արք. Մկրտչյանը եւ տիար Հովհաննես Հովհաննիսյանը (Մեծ Բրիտանիայի հայոց թեմ): Հաշվիչ հանձնախմբի անդամ ընտրվեցին Ֆրանսիայի հայոց թեմի առաջնորդական տեղապահ Մեսրոպ վրդ. Պարսամյանը, Կենտրոնական Եվրոպայի եւ Շվեդիայի հայրապետական պատվիրակ Տիրան վրդ. Պետրոսյանը, դոկտոր Լին Չետին (ԱՄՆ հայոց Արեւելյան թեմ) եւ տիկին Ռուզաննա Չոփիկյանը (Արթիկի թեմ):

Եռօրյա ժողովի օրակարգում ընկալվեցին Թեմական կանոնադրության ուղեւշաղի փաստաթղթում փոփոխություններ կա-

ժողովականներին ողջունեց նաեւ Կոստանդնուպոլսի Հայոց Պատրիարքության Պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ Արամ արք. Աբեջանը՝ գոհություն հայտնելով Երվանդարի, որ առիթ է ընծայել մեկ անգամ եւս համայնքովու Մայր Աթոռի հովանու ներքո: «Նման ժողովների գումարումները շատ կարեւոր իրադարձություններ են, մասնավոր ներկայումս, երբ Հայ Եկեղեցին առավել քան երբեք կարիք ունի դրսեւորելու միասնականությամբ զորացած կեցվածք՝ դիմադրելու համար այլազան անբարձրի հոսանքների ավերիչ գործունեությունը: Դարձյալ՝ նման ժողովներն իրենց գոհացուցիչ արդյունքները կունենան, երբ կծառայեն Հայ Եկեղեցու գոյն մեկ անդամի հավատքի ամրապնդմանը եւ հոգեւոր կյանքի շխուրթանքը»,- նշեց Արամ արք. Աբեջանը՝ այս ժողովն արտահայտությունը նկատելով Եկեղեցու հո-

տարելու հարցը, ինչպես նաեւ Թեմական ուղեւշաղի փաստաթղթի թեմական կանոնադրություններում ներդրման արդյունքները եւ Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովի կանոնադրության նախագիծը: Ժողովին իրազեկում տրվեց Մայր Աթոռի կողմից հայաշատ կենտրոններում կազմակերպվող՝ Ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցի միջոցառումների եւ Հայոց ցեղասպանության գոհերի սրբադասման գործընթացի մասին:

ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսյանը ներկա գտնվեց Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովին

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում գումարված Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովի՝ սեպտեմբերի 20-ի Ա նիստին, ընդառաջ է. Ս.

մայրենի լեզվի իմացության խթանումը, ազգային-հոգեւոր արժեքահարման գործում՝ գոհունակություն հայտնելով արձանագործում անցած տարիների ընթացքում ժողովի կողմից իրականացված աշխատանքները, մասնավորապես Հայոց Եկեղեցու թեմական ուղեւշաղի կանոնադրության փաստաթղթի մշակման, Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովի կանոնադրության պատրաստության եւ տարբեր ժողովական կառույցների համակարգման, Եկեղեցական կյանքում առկա խնդիրների վերահսկման ուղղությամբ: Արձանագրել է, որ Եկեղեցական, ազգային եւ հայրենի մեր կյանքի դրական զարգացումների ու ձեռքբերումների

նախաձեռնում, լուծումների առաջարկման եւ հարթահարման գործում՝ գոհունակություն հայտնելով արձանագործում անցած տարիների ընթացքում ժողովի կողմից իրականացված աշխատանքները, մասնավորապես Հայոց Եկեղեցու թեմական ուղեւշաղի կանոնադրության փաստաթղթի մշակման, Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովի կանոնադրության պատրաստության եւ տարբեր ժողովական կառույցների համակարգման, Եկեղեցական կյանքում առկա խնդիրների վերահսկման ուղղությամբ: Արձանագրել է, որ Եկեղեցական, ազգային եւ հայրենի մեր կյանքի դրական զարգացումների ու ձեռքբերումների

նի կողքին լուծումներ պահանջող շատ հրամայականներ ու մարտահրավերներ ունեցնալու, որոնք պիտի հաղթահարենք միասնական կամքով եւ հանձնառությամբ: Հայոց ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցի ոգեկոչման շնորհիվ, երբ մեր Եկեղեցի պիտի կատարի Հայոց ցեղասպանության նահատակների սրբադասումը, որի իմացվածությունը միասնական ոգով արդարության մեր ծայր պիտի շարունակեցնենք հինգերեք ի լուր աշխարհի, որպեսզի նորանոր պետություններ, մասնավորապես Թուրքիայի Հանրապետությունը, ազգային ճանաչելու եւ դատարարելու 20-րդ դարում տեղի ունեցած առաջին Ցեղասպանությունը՝ դրանով իսկ կանխարգելելու նման ճորագործությունների կրկնությունը մարդկության կյանքում: Մեր ժողովրդի պատմության այս տարեթիվը պետք է աշխարհ-

սահմանամերձ բնակավայրերի վրա, ուր շարունակվում է լարված մտավ իրավիճակը: Ցավոք, վերջին շրջանում Հայրենիքի պաշտպանության համար նաեւ հայրորդներ գոհեցին՝ իրենց անձնակազմությամբ փաստելով հայ զինվորի քաջարի, հաղթական եւ անկույն ոգին: Կոնստանդնուպոլսում երբ քերում նրանց լույս իշխառակի առջեւ, ադրթում նրանց հոգիների խաղաղության համար եւ մեր գոհացությունը հայտնում նրանց ընտանիքներին ու հարազատներին այն հաստատ համոզմամբ, որ իմացված մահով նրանց հավերժացան եւ իրենց կյանքը գոհեցին համուն Հայրենիքի եւ նրա գալիք պայծառ օրվա: Մեր քաջաշատությունն ենք բերում հայրենի սահմանները պաշտպանող մեր զինվորներին՝ մարթնելով նրանց զորավոր կամք եւ հաղաղ ծառայությունը:

Շարունակություն՝ էջ 6

Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողով...

Սկիզբը՝ էջ 5

Մեր գորակցությունն ենք հայտնում նաեւ հայրենի իշխանություններին՝ Դաւրաթաղյան հակամարտությունը, հակառակ Ադրբեջանի կողմից պարբերաբար կազմակերպվող սադրիչ գործողություններին, բացառապէս խաղաղ, բանակցային ճանապարհով լուծելու ձգտման մէջ:

Այսօր ամենից շարունակում են անհակադասեցնել Սիրիայում ու Իրաքում տիրող պատերազմական իրավիճակը եւ հայրենիք ծանր կացությունը Մերձավոր Արեւելքի երկրներում: Խորին ցավ հայտնելով հակամարտության հետեւանքով Սիրիայի եւ Իրաքի ժողովուրդներին կրած կորուստները եւ պատճառված ավերածությունների համար՝ մենք՝ որպէս աշխարհասփյուռ Հայաստանայաց Առաքելական Ս. Եկեղեցու ներկայացուցիչներ, պիտի շարունակենք հնարավոր աջակցությունը ցուցաբերել Սիրիայի եւ Իրաքի ժողովրդին, մեր քույրերին եւ եղբայրներին՝ հաղթահարելու դժվարին պայմանները:

Մտահոգված ենք նաեւ Ուկրաինայում տիրող ծանր կացության մէջ եւ արդեօրէն ենք փոխմընական ոգով խնդրի շուտափոյոյ հանգուցալուծման համար: Ադրբեյժանում, որ Աստուծո օգնակալութեամբ եւ միջազգային հանրության գործուն քանակներով որ առաջ Մերձավոր Արեւելքում հաստատվեն խաղաղությունն ու համերաշխությունը, Սիրիայում, Իրաքում եւ Ուկրաինայում հակամարտության մէջ հայտնված մեր համայնքները հավակնոյով եւ լավատեսութեամբ հաղթահարեն առկա խնդիրներն ու դժվարությունները:

Դարեւի բազում դժվարությունները վերապարծ Միաձեռն Ս. տաճարում մասնակցութեամբ Ս. Պատարագին 33 Անկախության տոնին ամենքս մեր ծառայանկարները ուղարկել ենք վերանորոգում հանդէպ Հայաստանայաց Առաքելական Ս. Եկեղեցին եւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը՝ աստվածային նախախնամական գորակցութեամբ ազգային-եկեղեցական անդատաւում ավելի արդյունավէրում մեր անասկարի սպասավորությունն ու առաքելությունը: Կոչ ենք ուղղում նաեւ մեր ժողովրդի բոլոր զավակներին՝ գործուն մասնակցություն քերելու հայրենի մեր երկրի շենացման արեւալակ գործին, համախմբելու մեր Ս. Եկեղեցու սրբազան հավատքի շուրջ, որոնցում կարեւոր դեր են ունեցել նաեւ «Հայաստան-Սփյուռք» համաժողովները:

Շարունակելով եւ Սփյուռքի միջեւ կապերի ամրապնդումը եւ սերտ գործակցությունը մեր կյանքի հրամայական են: Այս գիտակցութեամբ մեր ժողովուրդը, թե՛ն աշխարհասփյուռ, շարունակում է մնալ մեկ ամբողջություն, հոգեւոր մեկ ներշնչութեամբ մեր ժողովուրդներին այսօր, միշտ եւ հավիտյան»:

Մեծաթիւ 19-ին Ս. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Բ Շայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ Ս. Ս. Օ. Ս. Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսը ներկա գտնվեցին «Հայաստան-Սփյուռք» 5-րդ համաժողովի բացման արարողութեանը, որի ընթացքում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն իր օրհնությունն ու պաշտօնը բերեց համաժողովի մասնակիցներին:

Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ՏԵՄԵՐԱԶԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԵՎ ՄԱՐԿԱՆՆԱ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԽՈՍԵՔ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՍՓԻՅՈՒՆ» ՀԻՄՆԱԳԻՐԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻՆ

Մեծաթիւ նախագահ Լեւոնային Դաւրաթաղի Հանրապետության, Մեծաթիւ պաշտպետ Հայաստանի Հանրապետության, Սիրիի՝ Վեհափառ եղբայր, հորեւոր հայրեր,

Պատվարժան մասնակիցներ համաժողովի, սիրելի՛ բարեպաշտ զավակներ մեր Եկեղեցու,

Հարգարժան հյուրեր՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից հոգով բերկրութեամբ եկել ենք ողջունելու ձեզ «Հայաստան-Սփյուռք» հիմնադրող համաժողովի առիթով ու հայրապետական Մեր օրհնությունը բերելու համաժողովի աշխատանքներին:

Ուրախ է Մեր հոգին, որ աշխարհասփյուռ մեր համայնքներին, Արցախից եւ Հայաստանից վերստին համախմբվել ենք՝ միասնաբար, պատրաստակամ ու հանձնառության ոգով քննության առնելու մեր կյանքի հրատապ խնդիրները, որոնք անհրաժեշտ ուշադրութեան են վերցնելու կարիքն ունեն ինչպէս Հայրենիքում, այնպէս եւ՝ Սփյուռքում: Նույն տեսիլքն ունենք՝ պաշտպանված մեր գործը, բարոր ու զարգացող դարձնել մեր Հայրենիքը եւ ապահով, շեն ու կենսունակ պահել Սփյուռքը: Այս նպատակների համար մեր ժողովուրդը մեծ գոհողություններ է հանձն առել, միավորվել ազգաշահ ու հայրենաշէն ծրագրերի շուրջ, որոնցում կարեւոր դեր են ունեցել նաեւ «Հայաստան-Սփյուռք» համաժողովները:

Հայրենիքի եւ Սփյուռքի միջեւ կապերի ամրապնդումը եւ սերտ գործակցությունը մեր կյանքի հրամայական են: Այս գիտակցութեամբ մեր ժողովուրդը, թե՛ն աշխարհասփյուռ, շարունակում է մնալ մեկ ամբողջություն, հոգեւոր մեկ ներշնչութեամբ մեր ժողովուրդներին այսօր, միշտ եւ հավիտյան»:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսը ներկա գտնվեցին «Հայաստան-Սփյուռք» համաժողովի բացմանը

ներով ու հույներով: Այսպիսի միասնության մեջ եւ իրական աստվածաշունչի մեջ մեր կյանքին երկնառաջ գորակցությունը, ինչպէս որ Իր անունով համախմբածների խոստանում է մեր Տերը՝ Հիսուս Երիտաղը (Մատթ. 18: 20):

Հայրենիքի հոգրացման եւ Հայրենիքով միաբանման առաւելում են մեկտեղվում մեր ժողովրդի լուսավոր գալիքի եւ հարստութեան հույսերն ու հեռանկարները: Այսօր Հայաստանի եւ Արցախի՝ ամեն առունով առաջընթացի եւ անվտանգութեան ու Հայրենի մեր երկրի պաշտպանվածության հրամայականն է հառնած ազգային մեր անդատաւում: Վերջին շրջանում հայ-արդեւականական պետական սահմանի եւ դարաշաղա-արդեւական ուժերի շփման գծում հրադարձային խախտման բազ-

ման գործունեությունը՝ ի խնդիր Հանրապետության համընդհանուր ճանաչման եւ մեր արդար դատի պաշտպանության: Հայ Եկեղեցին իր նկիրապետական պոնոնեով, իր բոլոր կառույցներով օրապարգային առաջնահերթություններին եւ նկատում մեր ժողովրդի դեմ գործված ցեղասպանության միջազգայնորեն ճանաչման խնդիրը: Մեզ բոլորիս քաջանքում է այն իրողությունը, որ վերջին տասնամյակներին ընթացքում բազմաթիւ երկրներ, պետական կառույցներ եւ կրոնական ու հասարակական կազմակերպություններ ճանաչել են եւ շարունակում են ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը՝ գիտակցելով, որ հայ ժողովրդի նկատմամբ արդարապես իրագործման եւակն է ավելի արդար ու խաղաղ աշխարհի կառուց-

հակամարտության իրավիճակներում հայտնված մեր ժողովրդի գաղակաջ խնդիրները: Տաղապաշտաւորաց եւ իրավիճակը Մերձավորարեւելյան տարածաշրջանում, պատերազմական դրություն եւ Ուկրաինայում, որտեղ ունենք հայկական համայնքներ: Հաստատեա Իրաքում եւ Սիրիայում իսլամիստների բռնություններն ու ահաբեկչական գործողությունները սպառնալիք են դառնում խաղաղ բնակչության, նաեւ՝ քրիստոնեական, այդ թիւում հայ համայնքների համար՝ ստիպելով լքել իրենց բնակավայրերը: Սիրիայում հակամարտության բռնական առաջին օրերից հորդորել ենք Սփյուռքի մեր թեմակալներին հնարավոր բոլոր միջոցները գործադրելու՝ պետական, դիվանագիտական, միջազգային, եկումների, իրավապաշտպան

ման համար: Մեր Եկեղեցում ընթացում են նաեւ աշխատանքներ՝ ուղղված մեր անմեղ զոհերի սրբադասված, որը եկեղեցական կանոնով ու ծեսով պիտի կատարենք 2015 թ. ապրիլին, հավատով, որ մեր նահատակների հավատքի սխրանքը անմար հիշատակով պիտի հաստատի ու գորացնի մեր սերունդներին մարդ տիրոջ մեր նախնայաց արարչույս հիշատակը մշտավառ պահելու, քրիստոնեական հավատքի գորացման, հայրենասիրութեամբ, ազգային արժեքների պահպանության ձգտումներում: 100-ամյա մեծ տարեկան մեր անմեղ զոհերի հիշատակը հարգելու լավագոյն գործը կլինի, որ 2015 թ. բազմամյան մեր ընտանիքները եւ աճեւ զավակները: Այս կոչ ենք ուղղում մեր ժողովրդին, երիտասարդ մեր ընտանիքներին:

Այսօր աշխարհայնացման ընթացքների, այլակարծութեամբ սղոյված կերծ ու սին գաղափարների առկայության պայմաններում անհրաժեշտ է, որ գորացնենք նաեւ մեր Հայաստան ու քանքը՝ Սփյուռքում մեր Հայրենիքում մեր զավակների հայրենայաց ավանդներով կրթելու հանրապետության եւ ազգային ինքնության գիտակցության գորացման, միասնակցության եւ լուսավոր մեր գալիքը կերտելու կամքի ու լավատեսության ամրապնդման: Այս նպատակին պետք է ուղղվեն պետական, եկեղեցական, ազգային, անհատական մեր անամագորդ ու ամբողջական քանքը, ուժերն ու ծրագրերը, որոնցում դրեւ ներկայեւ ունեն անվտանգ մասնակցություն: Պիտի շարունակենք նաեւ մեր համակարգ-

կառույցների եւ կազմակերպությունների առջեւ բարձրաձայնելու խնդիրը, որպէսզի անհրաժեշտ չալելու ձեռնարկումով տեղահանված ազգաբնակչությունը հնարավորին շուտ կարողանա վերադառնալ սեփական օջախները եւ շարունակել իր խաղաղ կյանքը: Միաժամանակ կոչ ենք ուղղել՝ առաւել քանքը ներքին եւ քաջանքը հավատացալ հայրոհներին՝ բարոյական ու կրթական աջակցութեամբ աստարելու իրենց քույրերին ու եղբայրներին, որպէսզի հաղթահարեն փորձաւորությունները, ինչպէս նաեւ իրակաւաւորել ենք Մայր Աթոռի ծրագրերը՝ օգնելով տուժած համայնքներին, Հայրենիք ներգաղթած հայրոհներին:

Սիրելիներ, եղբայրսիրոյական, հայրենասիրութեամբ ու միաբանության ոգին, խաղաղասիրութեամբ, արդարության ու ճշմարտության արժեքները մեր հոգուն միշտ գրույն ունեն, մեր քանքի ու սուրբ, մեր մարմինը՝ իմաստություն: Այդ արժեքներով պիտի շենացնենք մեր Հայրենիքը, կենսունակ պահենք Սփյուռքը, հույս ու ապակեն դառնանք եւ նեցուկ լինենք միմեանք՝ դժվարությունները հաղթահարելու եւ մեր իղծերն իրագործելու:

Աղոթելով առ Աստուծո արդուական ընթացք ենք մաղցում այս համաժողովի աշխատանքներին:

Հայցում ենք Աստուծո օրհնությունը մեր Հայրենիքին եւ աշխարհասփյուռ մեր ժողովրդի կյանքին:

Թող Աստուծո քանքը, շնորհները լինեն մեզ հետ եւ բոլորի. ամեն:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հայտարարությունը Գեր եր 2-րդի Սրբոց Նահատակաց Եկեղեցու պայթեցման կապակցությամբ

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնից խառորեն դատապարտում է ահաբեկչական խմբավորումների՝ հայոց նկրպակն արքավորելու համար Սրբոց Նահատակաց հայկական եկեղեցու պայթեցումը: Մայր ցեղասպանության Նահատակների մատուցած անմիփոխելի եկեղեցու ավերումն անարգալից քալ է հայ ժողովրդի եւ նրա սուրբ Նահատակների հիշատակի հանդէպ:

Տերն ունեցած Հայոց ցեղասպանության 100-ամյա տարեկիցին նախապատրաստում այս շրջանում մեր ժողովրդի պահանջատրական արդար ձգտումներին անթաքնույ գաղափարները դրսեւորում է: Կա-

տարվածն անմարդկային բարբարոսություն է եւ չի կարող արդարացվել որեւէ կրօնի կամ գաղափարախոսության կողմից, որ հիմնված է աստվածաբաշտական եւ մարդասիրական արժեքների վրա:

Հորդորում ենք մեր ժողովրդի զավակներին առաւել ամրապնդելու մեր Նահատակների հանդէպ հարգանքի իրենց ուխտի մեջ եւ ի դերն հանելու բարոյագործների բոլոր դավադրությունները: Կոչ ենք ուղղում նաեւ միջազգային հանրությանը՝ դատապարտելու ինչպալ վարպաւորությունը՝ կանխելու համար նման ռճրագործությունների հնարավոր կրկնությունը:

Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԸՄԵՆԱԶԻՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԾԵՌՈՐ-ՎԵՐԿՈՐԿԱՅԻՆ ՈՒՂԵՐԸ ՀՀ ՄԵԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՏՈՒՆ ԿՈՒՐԻՈՎ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից հայրապետական Մեր օրհնությունն ենք բերում մեր ժողովրդին՝ ի Հայրենիք եւ ի Սփյուռք՝ Անկախության տոնի առիթով:

Այսօր կարկանդակ օր է, մեր պետականության արժեւորման օր, մեր ձեռքբերումների գնահատման, մեր լուսավոր ձգտումների, ապագայի հեռանկարների հաստատման օր:

Անկախ պետականությունը ազգերին եւ ժողովուրդներին հնարավորություն է ընձեռում ապրելու իրենց արժեքներով, կարելու իրենց իդեալները, ազատորեն դրսեւորելու իրենց հոգեւոր եւ կարողությունները: Չորացնենք մեր հոգիներում այս գիտակցությունն ու համոզումն եւ դարձնենք ու մեր Հայրենիքի շուրջ համախմբված մնալու, ներկա դժվարությունները հաղթահարելու եւ մեր երկիրը շենացնելու համար, նաեւ ամրագրելու այն քրիստոնեական արժեքներն ու սկզբունքները, որոնցով ապրել ենք ու ուզում ենք ապրել իրեն եւ ազգ եւ հասարակություն:

Աղոթք ենք բարձրացնում առ Աստուծո, որ օրին մեր Հայրենիքը, ամրացնի մեր պետականությունը, խաղաղ ու ապահով պահպանի մեր ժողովրդին ի պիտու աշխարհի: Առ Աստուծո ապավիտությունը, մեր ջերմ սիրով եւ ամուր հավատքով կառուցենք մեր նոր կյանքը ազատ մեր Հայրենիքի հովանու ներքո:

Հովվապետական այց Ծայրագույն Արեւելք

Մտպտեմբերի 23-ին Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Դայոց Կաթողիկոսը հովվեկապտան աշցով մեկնեց Ծայրագույն եղեվէ Այցի ընթացքում Լորրի Սրբութունը ետեվ Դնդիւսանում, Սինգապուրու եւ Մյանմարի Միութունում:

Նույն օրն Ամենայն Հայոց Հայրապետն այցելեց Կալկաթայի Հայոց մարդասիրական ճեմարան, որտեղ ճեմարանի պաշտոնեւոր լուրն աշակերտներն ավանդական աղ ու հացով դիմավորեցին Ամենայն Հայոց Հայրապետին՝ առաջնորդելով ճեմարանի դահլիճ։

Նորին Սրբությանն ուղեկցում էին Ավստրալիայի և Նոր Զեւելանդիայի հայոց թեմի առաջնորդ, Ֆինլանդիայի և Ժայռագյուլի վրեժիցի հայրապետական պատմիկական Հայկազուն եպս Լաջարյանը, Ֆինլանդիայի հայոց հոգեւոր հովիվ, Կալկաթայի Հայոց մարադա-սրբական ճեմարանի կառավարիչ Չալենի ա-բեղա Յազիցյանը և Մայր Աթոռի ղիկանա-տան ներկեղեցական հարաբերությունների զբաղեցականի տնօրեն Դարոյր քահանա Ա-վետիսյանը:

Սեպտեմբերի 25-ին Վեհափառ Հայրապետը ժամանեց Հնդկաստան: Նույն օրը Նորին Սրբությունն այցելեց Կալկաթայի Ս. Նա-

Հանդիսությունն սկսվեց Տերունական աղոթքով, Հայաստանի ու ճեմարանի օրհնեղբայր Ռոպի հետո Վեհապաշտ Հայրապետի ղոշունեց ճեմարանի կառավարիչ Զավեն արքեպ Յազգիյանը՝ հույս հայտնված, որ, Նորին Սրբությունն այցը խաչատուրվածի ճեմարանականներին՝ առավել ջանասիրությամբ և նախաձեռնությունությամբ ուսանելու հեռավոր Հնդկաստանում:

Հանդիսության ընթացքում ճեմարանի երգչախումբը կատարեց հայկական, հնդկական եւ բեկապյան ազգային նշանավոր երգեր, եղան պարային ելույթներ, ասմունքեցին Գեորգ Էմիլի «Սասունցիների պարը»

գարեթ հայպական եկեղեցի՝ Յնկաստանի հայոց հոգեւոր հովիւ, Կալիֆորնի Յայոց արքայադարձական ճմարանի կառաւարիոյ Չակի ղարեա Յազիլլայի, Մայր Կնոնի դի-վանատան ներեկեղեցական հարաբերու-թյունների գրասենյակի տնօրէն Պարոյն թիւ. Ավետիսյանի, եկեղեցական վարչու-թան անդամներ տիկ. Սյուզան Ռուբենի,

պտեմը: Նորին Սրբության այցի առիթով իրենց ուրախությունն արտահայտեցին Նաեւ ռւսուցիները:

Տերեկութիւն ներկայացվեց նաեւ հնդկա-
յաիւոց պատմութիւնը 17-րդ դարից մինչեւ
մեր օրերը:

Հանդիսությունն ամփոփվեց Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Հայրապետի օրհնության

պրև Սուսիկ Սոթքիի եւ հյուրերի ուղեկցությամբ: Եկեղեցու հարակից գերեզմանատան աղոթք մատուցվեց ննչեցյալների հոգիների հանգստության համար:

Այնուհետև Կեռափառ Ֆայրապետն այցելեց Ս. Ռիդգեյր Նուսավորիչ Եկեղեցից, որտեղ հանդիպում ունեցավ հոկախայեց համայնքի անդամների հետ, օրհնեց եւ բժշկության արդթը կատարեց ծնրանքի քնակիչների համար: Հանդիպումից հետո բերեցու գերեզմանատանը կատարվեց հոգեհանգստյան կարգ՝ ի հիշատակ Հնդկաստանիս ապրած հայորդիների:

խոսքով: Արիև Արթուրյուն շտրիպավորեց համայնքին, ճեմարանի աշխատակազմին և աշակերտներին՝ վերջին տարում արձանագրեցին հաջողությունների և առաջընթացի աղբյուրով: Հայրը Հայրապետը հորդորեց մանկավարժներին շարունակել իրենց բարի և ազնիվ առաքելությունը՝ կրթելու մասնակիցին՝ նոր սերունդին, և հորդորեց կրթական հաստատությունն ստանդին գնահատել և լավագույնս լուրագետ իրեն ջանքով գտնելով:

Վերջում Հայրապետի այցի առիթով տեղի ունեցավ ճաշկերույթ՝ մասնակցությամբ աշակերտների, ուսուցիչների եւ հյուրերի:

**Քահանայական ձեռնադրություն
Եւ Հանրապետական մաղթանք
Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում**

Սեպտեմբերի

21-ին Մայրի Աթոռ Ս. Էջմիածնում կատարվեց քահանայապետ ձեռնադրություն: Մայր տաճարում առկա է ծաղիկների և անմահ Պատարագի ընթացքով, ձեռնարկվող Մկրտությունի և Ներկայի հայոց թեմի առաջնորդ, Հոգևորականության և Ծայրագույն Արեւելի հայրապետության պատվիրակ Հայկազուն եպիսկոպոսի, քահանայապետ ձեռնադրություն և ծովա ստացավ Գեորգյանի հոգեւոր ճեմարկի ինքն և Զախնայի պատրաստման (սարան) չորս շրջանավարտ սարկավազ:

Արարողության Յայկագուն սրբազանը քահանայության կոչեց նորընծաներին եւ սրբալույս մյուռնով օծելով բոլորի ճակատներն ու ձեռքերը՝ նրանք շնորհեց նոր հոգեւոր անուններ: Գեորգ արք. Ալավերդյանը վերակոչեց Նշան քիւ., Սամվէլ արք. Յաղու-թյունյանը՝ Խաչեր քիւ., Գառնիկ արք. Շահի-

հայալեզվյալ աստվածատուր խորհրդի մասին: «Քառասնամյակ կյանքը, սիրելիքներ, սովորական պաշտոն է, սովորական գործի տեսակ է, որ մեզը մյուսով փոխարինես, քահանայական կյանքն անմահացող կնիքում է: Մեր ժողովուրդը կարիք ունի կնիքի, համեստ Եկեղեցականություն, որոնք իրենց պիտի արթնանան հոգեւոր խաճախից են քնի թափից: Երբ մարդիկ թմուրն են եծուական, սաստանան՝ չարք, զալիւ են եւ հափշտակում կրակը: Դո՛ւք վերջին պատենել են, այլ վերջին զինվորը, որ արթուն պահապան է մում, ոչ անպահպանի պար-

յանը՝ Շուրիք քին., Կարդաս սրկ. Գոնա-
կանը՝ Տարոն քին., Գոնծ սրկ. Միջայնյանը՝
Պողոս քին., Զարոթյուն սրկ. Մաթեոսյանը՝
Կորյուն քին., Դավիթ սրկ. Զմայակյանը՝
Մամբրե քին., Արտակ սրկ. Թորոսյանը՝ Դա-
գար քին., Տգրաս սրկ. Իսիդորյանը՝ Տա-
նատ քին., Աթորոս սրկ. Աղշակյանը՝ Ներսի-
ս քին., Գեղոս սրկ. Գովհաննիսյանը՝ Սարգիս
քին., Գրիգոր սրկ. Թո-
փաշյանը՝ Դեռնոն քին.,
Դավիթ սրկ. Արքադա-
սյանը՝ Մմբատ քին.։ Շե-
նադրության արարողու-
թյան ավարտին ծախ-
աներն իրենց անդա-
սիկ օրհնությունը բաշ-
խեցին ներսևներին։

Այնուհետև ձեռնարկող սրբազանն իր շնորհակալությունն ու ընդհատագիտությունը հայտնեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին՝ հնարավորություն ընձեռելու համար կատարելու իր անդրանիկ քահանայազան ձեռնարդությունը։ Սրբա-

դի հերոսական անցյալին, պատմության լավագույն օրինակներին՝ իրենց օժկած սուրբ աջերով բարի սերմեր սերմանել:

Զարոգի ավարտին Մայր Աթոռի միաբանները բարձրացան հորան եւ համբուրելով սորաօնների մյուռոնաբույր ճակատներն ու ձեռքերը՝ նրանցից ստացան առաջին «Ողջույնը»:

Նորընթաց քահանաները Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնում կանցկացնեն քառասուրյա պատրաստության եւ աղոթքի շրջան, որից հետո անենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմից ծառայության կկոչվեն Հայ Եկեղեցու տարբեր թեմերում և խորհրդակցումով:

Հավարտ Պատարագի, ՀՀ անկախության
23-րդ տարեդարձի առիթով, Մայր տաճարում,
հանդիսապետությամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Քարե-
զին Բ Շայրագյուլի Պատրիարք և Ամենայն
Հայոց Կաթողիկոսի, տեղի ունեցավ Հանրա-
պետական մաթթանի արարողություն:

Եկեղեցականաց դասը, այս օրերին Մայր Աթոռում գումարված Եկեղեցական-ներկայացուցչական ժողովի մասնակիցե-րը եւ ուխտավոր հայորդիներն աղոթեցին անկախ հայրենիքի անսասանության, պա-ժառուկության ու բարօրության համար:

Հայկազուն սրբազանը խոսեց նաեւ քա-

Քլայվ ԼՈՒԻՍ

Սկզբը՝ թիվ 3-6, 8-17

Բրիտանացի հանրապետ գրող Քլայվ Լուիսի վերոհիշյալ գործը քրիստոնեական թեմաներով երգիծական մի ստեղծագործություն է, որ ներկայացնում է հառնակիչ կոլոկո դեմ նամակները նրա գարմիկ Օշկոդին: «Հառնակիչ նամակները» ստեղծագործությունը՝ որպես առանձին գիրք, առաջին անգամ հրատարակվել է 1942 թվականին:

19

Իմ սիրելի Օշկոդիկ,

Լքողներ մատնում են քեզ վերջին նամակում արծաթափած հարցի շուրջ: Եթե, ինչպես ես հստակորեն ցույց եմ տվել, բոլոր անձերն իրենց էությունը իսկ մրցակցության մեջ են ե հետաքրքար թշնամու՝ Սիրո գաղափարը հակասություն է, ինչպես

հասկանալ իմ շարունակական գոյնացումը, որ Լա իսկապես սիրում է մարդ-ծիճուներին եւ իսկապես փախազում նրանց ազատագրումն ու հարատե գոյությունը: Ղուսամ, իմ սիրելի տղա, դու իմ նամակները ոչ ոքի ցույց ես տվել: Ո՛չ իհարկե, որ դա նշանակություն ունի: Ամեն մեկն էլ կարող էր տեսնել, որ առեղծույթ հերետիկությունը, որի մեջ ես ընկել եմ, միակամայն պատահական է: Ի դեպ, ես ինչուս ունեմ՝ դու հասկացել ես նաեւ, որ Գծկազնդիկի հասցեին իմ արած որոշ՝ իտիճ թվացող ակնարկները միանգամայն կատակալին քնույթ ունենի: Ես իրավանում մեծագույն հարգանք եմ տաճում նրա հանդեպ: Եվ, իհարկե, որոշ բաներ, որ ես ասել եմ իշխանություններին ընդ չպատնեշելու մասին,

լուրջ քնույթ չունենի: Դու կարող ես վստահ լինել, որ ես քո շահն եմ փնտրում: Բայց անպայման ամեն ինչ բանալու ե կողպեքի տակ փակ պահիր: Զմարտությունն այն է, որ ես, սոսկ անփութությունից, այսթեցեցի, երբ ասացի, որ թշնամին իսկապես սիրում է մարդկանց: Դա, իհարկե, անհնար է: Լա մեկ առանձին էություն է, եւ նրանց առանձնացած են Լրանից: նրանց բարիքը չի կարող նաեւ Լրանը լինել: Սիրո մասին Լրա բոլոր խոսքերը պետք է որ մի ուրիշ բանի պատրվակ լինեն. Լա պետք է որ նրանց ստեղծելու եւ նրանց մասին այսպես շատ մտահոգվելու մի իսկական շարժառիթ ունենար: Պատճառը, որ խոսվում է, թե իբր Լա իսկապես ուներ այս անհնարին Սերը, այդ իրական շարժառիթը գտնելու մեկ կատարյալ ճախողումն է: Ի՛նչ է Լա ակնկալում ստանալ նրանցից: Դա՛՛ է անլուծելի խնդիր: Չեմ կարճում՝ որեւէ վնաս կլինի, եթե ասեմ, թե եեց այս խնդիրն էր գլխավոր պատճառը, որ մեր Յայրը վիճաբանեց թշնամու հետ: Երբ դեռ նոր էր քննարկվում մարդու ստեղծումը եւ երբ, Լույսիսկ այդ փուլում, թշնամին անկեղծ խոստովանեց, որ Լա կանխատեսում էր խաչի հետ կապված որոշակի դրվագ, մեր Յայրը իրիստ բնականաբար ուզեց գրուցել նրա հետ եւ բացատրություն պահանջեց: Բայց թշնամին որեւէ պատասխան չտվեց, միայն պատմեց անշահախնդիր սիրո մասին այն հնարված պատմությունը, որ Լա այն ժամանակից ի վեր շրջանառության մեջ է դրել: Բնականաբար, մեր Յայրը սա ընդունել չէր կարող: Լա խնդրեց թշնամուն խաղաքարտերը բացել եւ Լրան ամեն հնարավորություն տվեց դա անելու: Լա ընդունեց, որ իսկապես անհանգիստ է՝ կամենալով այդ գաղտնիքն իմանալ, իսկ թշնամին պատասխանեց. «Ես ամբողջ սրտով կցանկանայի, որ դու այն իմանայիր»: Ենթադրում եմ, որ գրույցի հենց այս պահին էր, որ վստահության այսպիսի անհիմն պակասի հանդեպ մեր Յոր ապրած զգվանքը պատճառ դարձավ, որ Լա իրեն անվերջանալի տարածությունը հեռացնի Լերկայությունից, այն հանկարծակլությամբ, որը ծնունդ է տվել այն թշնամական ծիծաղելի պատմությանը, թե իբր Լա բռնությամբ է դուրս գցվել Երկնից: Այդ ժամանակից ի վեր մենք սկսել ենք հասկանալ, թե ինչու էր մեր Բռնակալն այդքան զարդանալի: Լրա գահը գաղտնիքից է կախված: Լա կուսակցության անդամները հաճախ են ընդունել, որ եթե մենք երբեւէ հավանալիքն, թե Լա Սիրով ի՛նչ ի նկատի ունի, պատերազմը կավարտվեր եւ մենք Լուրից կմտնեինք Երկին: Եվ այստեղ է գլխավոր խնդիրը: Մենք գիտենք, որ Լա չի կարող

իսկապես սիրել: Ո՛չ ոք չի կարող: Դրանում չկա որեւէ իմաստ: Երանի թե կարողալայինք բացահայտել, թե Լրա մտքին իրականում ինչ կա: Վարկած վարկածի հետեւից փորձարկվել է, եւ մենք դեռ չենք կարողանում բացահայտել: Բայց մենք երբեք չպետք է հուսահատվեք. ավելի ու ավելի խորթն տեսություններ, տեղեկություններ ավելի ու ավելի ընդարձակ պաշարներ, ավելի թանկարժեք պարզեատրումներ այն գիտնականներին, ովքեր զարգացում են ապահովում, ավելի ու ավելի ահավոր պատիժներ նրանց, ովքեր ճախողում են, ահա այս ամենը, որ կատարվում է եւ շատանալու միտում ունի մինչեւ ժամանակների վախճանը, չի կարող, անշուշտ, հաջողության չհասնեցնել:

Դու դժգոհում ես, թե իմ վերջին նամակում հստակ չի երեւում՝ ես սիրահարությունը ցանկալի՞ վիճակ եմ համարում մարդու համար, թե ոչ: Բայց իրո՛ք, Օշկոդիկ, դա այնպիսի հարց է, որը տալը մարդկանց է հատուկ: Լրանք թող, որ քննարկեն, թե «սերը», կամ հայրենասիրությունը, կամ կուսությունը, կամ սուրբ սեղանի վրայի մոմերը, կամ ոգելից խմիչքներից հեռու մնալը, կամ կրթությունը «ա՛վ» բան են, թե՛ «վատ»: Չե՛ս տեսնում, որ պատասխան չկա: Ոչինչ ոչ մի նշանակություն չունի, բացի Լրանից, թե մտքի որեւէ վիճակ ի՛նչ միտում ունի, այսինքն՝ այս կամ այն խնամարկյալին որոշակի հանգամանքներում, որոշակի պահի ավելի թշնամու՛ն է մոտեցնում, թե մեծ: Դուսիր շատ լավ կլինեք թողնել, որ խնամարկյալի ինքը որոշի, թե «սերը» «լա՛վ» բան է, թե «վատ»: Եթե Լա մեծամիտ մարդ է, ով արհամարհում է մարմինը կերակրի հանդեպ ունեցած նրբաճաշակության պատճառով, բայց կարծելով, թե պատճառը մարմնի մաքրությունն է, եւ այսպիսի մեկն է, ով հաճույք է ստանում ծաղրելուց այն, ինչ նրա ընկերների մեծ մասը հավանում է, ամեն կերպ նպաստիր, որ նրա ուղղումը սիրո դեմ կայացվի: Լրա մեջ ներառվի ինքնավստահ ասելտիզմ՝ եւ ապա, երբ որ նրա սեռականությունը զատես այն ամենից, ինչը կարող էր դա դարձնել մարդու համար բնական, դրանով նրա վրա առավել՝ դաժան ու անպատկառ ձեռով ճնշում գործադրիր: Իսկ եթե Լա զգացմունքային ու դյուրահավատ մարդ է, կերակրի նրան եւ ծանալիքն բանաստեղծներով է հին դպրոց

ցի ինկզբերորդ կարգի գրողներով, մինչեւ որ նրան հավատալ տաս, որ «Սերը» եւ անդիմադրելի է, եւ ինչ-որ առումով իր էությունը ազնվական: Ես ընդունում եմ, որ այս համոզմունքն այնքան էլ օգտակար չէ պատահական անծուծկալություն ծնելու համար, սակայն դա անմասն միջոց է տեսական, «ազնվական», ռոմանտիկ ու ողբերգական պոնկությունների համար, որոնք, եթե ա մեն ինչ լավ է ընթանում, վերջանում են աստություններով ու ինքնասպանություններով: Սրանց ճախողման դեպքում սա կարող է գործածվել խնամարկյալին դեպի օգտավետ ամուսնություն առաջնորդելու համար: Որովհետեւ թե՛ ամուսնությունը թշնամու գյուտն է, սակայն ունի իր օգտակար կողմերը: Դեռեք է խնամարկյալի շրջապատում լինել մի քանի երիտասարդ կանայք, ովքեր քրիստոնեական կյանքով կարելի չափազանց կոժվարացնեն նրա համար, միայն թե եթե դու կարողանաս համոզել նրան, որ ամուսնական նրանցից մեկի հետ: Խնդրում եմ, այս մասին գեղեցիկ իմ, երբ հաջորդ անգամ գրելու լինես: Իսկ մինչ այդ, թող ընդ համար պարզ դառնա, որ սիրահարության այն վիճակն ինքնին շահեկան է անխրոժեշտաբար կա՛մ մեզ, կա՛մ ու երկուսն էլ կողմի համար: Այն պարզապես առիթ է, որը թե՛ մենք, թե՛ թշնամին փորձում ենք գործածել: Ինչպես մարդկանց հուզող բաների մեծ մասը, օրինակ՝ առողջությունն ու հիվանդությունը, տարիք անցնելն ու երիտասարդությունը կամ պատերազմն ու խաղաղությունը, սա Լույսկան, հոգեւոր կյանքի տեսանկյունից, պարզապես հում կյու՛ր է:

Ըն սիրաւատ ընդի՛

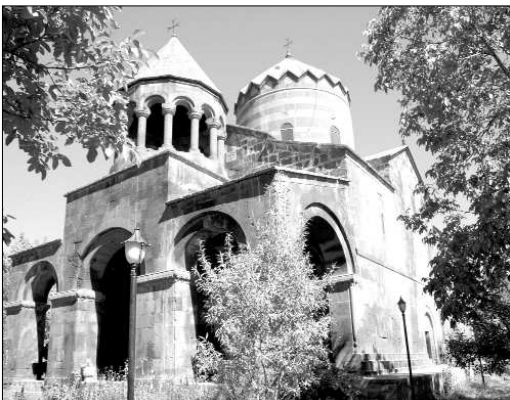
ԽԱՌՆԱԿԻՉ

Շարունակելի

Անգլերենից թարգմանություն՝ Ս. Ս. Ի

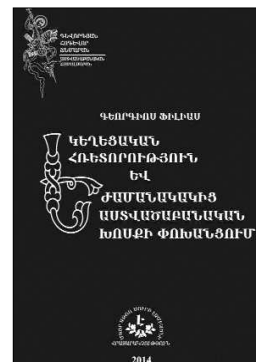
Մուղնու Ս. Գեւորգ եկեղեցի տարվեց ա. Գեւորգի մատունքները

Սեպտեմբերի 27-ին՝ Ս. Գեւորգ 2որավարի տոնին, ձեւավորված ավանդության համաձայն, սրբի մատունքներն ամփոփող մատունքարանը տարվեց Արագածոտնի թեմի Մուղնու Ս. Գեւորգ եկեղեցի: Այս առիթով եկեղեցում մատուցվեց ուխտի սուրբ Պատարագ, որի ընթացքում բարեպաշտ ժողովուրդը հնարավորություն ունեցավ հաղորդակցվելու ս. 2որավարի մատունքներին եւ արժանանալու դրանցից ճառագող օրհնությանը:

Կրասարակվել է Մայր Աթոռ Սբ Էջմիածնում (2014 թ.)

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Յայրոց Կաթողիկոսի օրհնությամբ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հրատարակչական բաժինը լույս է ընծայել Աթենքի պետական համալսարանի գործնական աստվածաբանության բաժնի դասախոս Գեորգիոս Ֆիլիպի «Եկեղեցական հռետորություն եւ ժամանակակից աստվածաբանական խոսքի փոխանցում» ուսումնական օժանդակ ձեռնարկը՝ նախատեսված հոգեւոր կրթական հաստատությունների համար: Գիրքը հունարենից թարգմանել է Գաբրիել քահանա Վարդանյանը: Այն ընթերցողին հնարավորություն է ընձեռում լավագույնս ծանոթանալու եւ լորձաբռնելու եկեղեցական հռետորության դարավոր ավանդույթ: Ձեռնարկում քննարկված են եկեղեցական հռետորի համար բավականին կարեւոր հարցեր, ինչպես օրինակ՝ աստվածաբանական խոսքի քրիստոսակենտրոնությունը, ծի-

ական կամ խորհրդագրագրական աստվածաբանական խոսքի հատկանիշները: Գրքի հեղինակն անդրադառնում է նաեւ եկեղեցական հռետորական խոսքի արհիվանագմանը՝ քաղաքակրթության, գիտության եւ ներկա ժամանակների մարդու կյանքի չափանիշներին համապատասխան: Գիրքը հրատարակվել է մե-

կեսաւությամբ «Մարգիւ Գաբրիելյան» ինստիտուտի:

Լրատվական կույրերը՝ ՄԱՐԿԻ ՍՈՐԻ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՏԵՐԵԿՆԱԿԱԿԱՆ ԴԱՍԿԱՐԳԻ

ԲՐԻՍՏՈՆՅԱ ՅԱՅԱՍՏԱՆ

Կրոնական, մշակութային, լրատվական երկաթաբաթերթ Զիմադիր՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Զրատարակիչ՝ «Քրիստոնյա Յայատան» թերթի խմբագրություն Գլխավոր խմբագիր՝ Աստղիկ Ստամբոլյան Գրանցման վկայական՝ 624 Խմբագրության հասցեն՝ Մայր Աթոռ Սբ Էջմիածնի Զեռախոս՝ 517197 Էլ. փոստ՝ gh@etchmiadzin.am astghikstam@gmail.com web կայք՝ kh-tert.livejournal.com krishayas.wordpress.com Մտոր. տպագր. 1.10.2014 թ. Տպաքանակը՝ 2100 Գինը՝ 50 դրամ